

NN

Herrljunga kommun
Box 201
524 23 Herrljunga

Tillsynsbeslut enligt lagen (1992:1574) om bostadsanpassningsbidrag

Slutsatser

1. Boverket kan inte inom ramen för sin tillsyn ta ställning till Herrljunga kommuns beslut att avslå ansökan om bidrag och i stället inleda en utredning enligt 17 § lagen om bostadsanpassningsbidrag om eventuell återbetalnings-skyldighet gällande ett tidigare bostadsanpassningsbidrag beviljat 2007.
2. Boverket uppmanar Herrljunga kommun att framöver använda en separat fullmaktshandling, skild från ansökningsblanketten, när en sökande särskilt begär att kommunen ska vara ombud.
3. Boverket uppmanar vidare kommunen att se över den information som kommunen lämnar i sina ansökningshandlingar och därvid inte uppställa återtagandeförbehåll av hjälpmedel och utrustning som beviljats med stöd av bostadsanpassningsbidrag.

Redogörelse för ärendet

Anmälan

Arbetsterapeut NN har begärt att Boverket granskar ett ärende om bostadsanpassningsbidrag som handläggs av Herrljunga kommun. I sin anmälan som inkom till Boverket den 21 januari 2016 ifrågasätter hon kommunens handläggning. Anmälan gäller ett ärende om bostadsanpassning hos en familj med ett funktionsnedsatt barn där hon varit intygsskrivare. Familjen har tidigare år 2007 beviljats anpassning och en ny ansökan blev aktuell våren 2015. Handläggningen har dock stoppats upp då kommunen hävdar att tidigare anpassning inte skulle ha beviljats. Familjen anklagas för att ha undanhållit information som skulle kunna ha legat till grund för ett avslagsbeslut 2007 vilket nu kom-

mer fram som en fråga vid den nya ansökan. NN anser att kommunens handlande är oetiskt och att familjen straffas för att kommunen själva inte varit professionella vid sin handläggning av tidigare anpassning av familjens bostad.

Kommunens yttrande

Kommunen har yttrat sig över NN:s anmälan och skickat in handlingarna i det ärende som anmälan gäller. Kommunen har redogjort för gången i ärendet och menar att den har agerat och handlagt ansökan på ett korrekt, anständigt och vänligt sätt med service utöver vad som kan förväntas. Kommunen menar vidare att den har sett sig tvungen att gå tillbaka till handläggningen gällande det bostadsanpassningsärende som skett 2007 för att få klarhet rörande frågan om bostadens lämplighet i förhållande till att familjen flyttat till huset ett år innan den första ansökan om bostadsanpassning skedde. Kommunen menar vidare att sökande och intygsskrivare i detta ärende måste ha förståelse för att kommunen vill utreda oklarheter vid tidigare handläggning.

NN har beretts tillfälle att yttra sig över kommunens yttrande och inkommit med ett sådant.

Boverkets bedömning

Boverket har enligt 3 § lagen om bostadsanpassningsbidrag tillsyn över kommunernas verksamhet med detta bidrag.

Boverkets tillsyn efter en anmälan omfattar kommunernas formella handläggning av ärenden om bostadsanpassningsbidrag, till exempel handläggningstiden. Boverket granskar däremot inte frågor som handlar om hur en anpassning bör utföras eller vilka åtgärder som är bidragsberättigande. Det får i stället prövas av förvaltningsdomstolarna, i första hand förvaltningsrätten, dit kommunernas beslut om bostadsanpassningsbidrag kan överklagas.

Sammanfattning av vad som har hänt i ärendet hos kommunen

Det framgår av handlingarna i ärendet att den ansökan om bostadsanpassningsbidrag som anmälan gäller inkom till kommunen den 2 mars 2015 och att ansökan avser en omfattande anpassning. Ett hembesök gjordes den 9 april 2015. Efter det att ansökan kompletterats med ritningar och intyg från arbetsterapeut har kommunen inlett en granskning av ett tidigare ärende om bostadsanpassning år 2007 på samma fastighet. Tekniska förvaltningen fattade därefter den 11 juni 2015 ett beslut om att avslå ansökan i sin helhet för att i stället undersöka om förutsättningar förelåg för att besluta om återbetalning av tidigare beviljat bidrag. Sökanden har därefter inkommit med kompletterande skrivelser och läkarutlåtanden. Kommunen har därefter den 22 oktober 2015 beslutat att bevilja bidrag för handledare till trappa och förklarat att övriga sökta åtgärder inte kunde avgöras då efterfrågade handlingar inte inkommit till kommunen. Kommunens beslut överklagades den 27 november 2015 och kommunen har därefter den 9 februari 2016 valt att återta det tidigare fattade beslutet efter dialog med sökanden.

Handläggning

Som nämnts ovan omfattar Boverkets tillsyn enbart kommunernas formella hantering av bostadsanpassningsbidraget och frågor av materiell art som till exempel enskildas rätt till bidrag och storleken på ett sådant bidrag ingår inte denna tillsyn. Detta är frågor som efter ett överklagande får prövas av allmän förvaltningsdomstol. Boverket kan därför inte inom ramen för sin tillsyn ta ställning till om Herrljunga kommun på sätt som skett bort fatta ett beslut om att avslå ansökan i sin helhet för att i stället inleda en undersökning om eventuell återbetalningsskyldighet enligt 17 § lagen om bostadsanpassningsbidrag. Boverket vill dock i anslutning härtill allmänt lämna följande kommentar.

Ett ärende om bostadsanpassningsbidrag är ett tvåpartsförhållande där en sökande lämnar in en ansökan om bidrag till kommunen och till denna bifogar de uppgifter som kommunen begär för prövningen av rätten till bidrag. Till stöd för handläggningen av bidraget har Boverket meddelat föreskrifter till lagen om vilka handlingar som en sökande har att lämna in vid en ansökan. Av dessa föreskrifter framgår inte hur själva ansökningsblanketten för bidraget ska utformas utan det är den enskilda kommunen som ansvarar för att tillse att en sådan blankett innehåller de uppgifter som kommunen bedömer är relevanta för prövningen av bidraget. Kommunen har sedan ett ansvar för handläggningen av ärendet och tillse att det blir tillräckligt utrett samt därefter fatta ett beslut. Beslutet kommer att baseras på uppgifter och information som kommunen ansvarar för att se till att de uppgifter som tillförs ärendet och som har en betydelse för utgången i ärendet blir korrekt dokumenterade. Om en sökande har uppfyllt sina skyldigheter gentemot kommunen måste denne därför i normalfallet kunna utgå från att kommunen fattar ett korrekt beslut. Innan ett ärende om återkallelse aktualiseras är det därför naturligt att en intern utredning genomförs för att kontrollera eventuella fel vid handläggningen som en kommun själv kan ha ett ansvar för och som inte kan läggas en sökande till last. Att tänka på i denna situation är också att kommunen som bidragsgivare är en starkare part än en sökande som allmänt sett är i beroendeställning till kommunen.

Fullmakt

Boverket har vid genomgång av handlingarna i ärendet noterat att Herrljunga kommuns ansökningsblankett är utformad på så sätt att själva ansökan om bostadsanpassningsbidrag undertecknas på första sidan. Långt ned på ansökningsblankettens andra sida finns en förtryckt fullmaktsförklaring under rubriken "Fullmakt" och utrymme att underteckna denna förklaring. Boverket vill fästa kommunens uppmärksamhet på att det inte är lämpligt att ha en förtryckt uppgift om fullmakt i själva ansökningsblanketten. Detta eftersom en fullmaktsförklaring direkt i ansökningsblanketten skulle kunna uppfattas av en sökande som en uppmaning att ge kommunen en fullmakt eller rentav som att undertecknandet av fullmaktsförklaringen är ett villkor för att bostadsanpassningsbidrag ska beviljas. För att undvika detta ska fullmakten i stället hanteras separat från ansökningsblanketten, i en särskild handling. Boverket uppmanar därför Herrljunga kommun att framöver använda en separat fullmaktshandling,

skild från ansökningsblanketten, när en sökande vill att kommunen ska vara ombud.

Äganderättsförbehåll

Boverket har vidare noterat att det på ansökningsblankett under rubriken "Förutsättning för bostadsanpassning" framgår att "Kommunen har rätt att återtaga hjälpmedel och utrustning som kan återanvändas när sökandes behov upphör. Exempel på sådan utrustning som kan komma i fråga är hissar, ramper, spisvakter, duschkabin, permobilgarage, trösklar m.m.". Boverket vill i detta sammanhang framhålla följande. Enligt Boverkets uppfattning kan en kommun inte förbehålla sig äganderätten till anordningar som beviljats genom bostadsanpassningsbidrag. Detta eftersom äganderätten till produkter och anordningar som tillkommit genom bidrag från kommunen tillfaller bidragsmottagaren. En annan sak är naturligtvis att kommunen allmänt informerar sökanden om att kommunen är intresserad av att mottaga produkter och anordningar om sökanden själv vill lämna sådana till kommunen. Boverkets uppmanar därför Herrljunga kommun att se över den information som lämnas till sökande, och inte uppställa återtagandeförbehåll i sina ansökningshandlingar.

Boverket avslutar ärendet med de uttalanden som gjorts ovan.

I detta ärende har jurist Carl-Magnus Oredsson beslutat. Jurist Johan Kjellberg har varit föredragande.

Carl-Magnus Oredsson

jurist

Johan Kjellberg
jurist